

Naiset kunnan- ja kaupunginjohtajina

Uutisointia ja faktoja vuosien varrelta

Marianne Pekola-Sjöblom, maaliskuu 2024

HS uutinen helmikuussa 2000 - eli 24 vuotta sitten:

Nainen kunnan-johtajana yhä harvinaisuus

Tilastokeskus elokuussa 2009:

Naiset eivät etene kaikkein korkeimpiin tehtäviin

Turun Sanomat helmikuussa 2014 – eli 10 vuotta sitten:

Harvaa kuntaa johtaa nainen

Kuntalehti lokakuussa 2016:

Itsekritiikki jarruttaa naisten innokkuutta hakea kunnan johtoon

Helsingin uutiset maaliskuussa 2017:

Valtava edistysaskel – USU: Naiset pyrkivät nyt joukolla kunnanjohtajaksi

Ylen uutinen marraskuussa 2018:

Naisia valitaan yhä useammin kunnanjohtajiksi

Ylen uutinen syyskuussa 2019:

Kunnanjohtaja on yhä useammin nainen, mutta kirittävää on vielä – "Kyllä näistä hommista selviää iästä ja sukupuolesta riippumatta"

Utissuomalainen maaliskuussa 2022:

Utissuomalainen: Kuntajohtajista lähes joka kolmas on nainen – ”Naisten määrä on lähtenyt kasvuun vauhdilla”

Kunnanjohtaja raivaa tietä

Tekijä Salon Seudun Sanomat - 6.11.2017 | 0:00

Minna Arve valittiin Turun kaupunginjohtajaksi. Onnitteluvu

Uutiset

Harvaa kuntaa johtaa nainen

Turun Sanomat helmikuussa 2014:

PÄÄTÖKSENTEKO →

Itsekritiikki jarruttaa naisten innokkuutta hakea kunnan johtoon

Miettinen Ville

1.10.2016 klo 18:11

f X WhatsApp in

Naiset blokkavat itse itsensä kuntajohtajapaikoilta, sanoo Kaarina Daavittila. (Kuva: Seppo Haavisto)

Kuntalehti lokakuussa 2016:

Uutissuomalainen 22.3.2022:

Vain tilaajille

Uutissuomalaisen selvitys: Jo lähes joka kolmas kunnan- tai kaupunginjohtaja on nainen – epäasiallisuuksia heitetään edelleen: "Reittä pitkö sinä kiipesit?"

Naisia kuntajohtajina

Asikkalan kunnanjohtaja Rinna Ikola-Norrbacka

Pieksämäen kaupunginjohtaja Ulla Nykänen

Kouvolan kaupunginjohtaja Marita Toikka

Liperin kunnanjohtaja Hannele Mikkänen

Saarjärven kaupunginjohtaja

Vantaan kaupunginjohtaja

Pielaveden kunnanjohtaja

Savitaipaleen kunnanjohtaja

KUVAT: ARKISTO

Kuntajohtamisesta naisten näkökulmasta vuosien varrella kirjoitettua ja todettua

Kuntajohtajanaisten toteamaa kuntajohtajaksi hakeutumisesta vuosien varrelta

- Yleensä suurin este naisten hakeutumiselle kuntajohtajaksi ovat naiset itse
- Itsekritiikki jarruttaa naisten innokkuutta hakea kunnan johtoon
- Naiset blokkaavat itse itsensä
- Naisten pitäisi heittäytyä rohkeammin mukaan hakuprosesseihin
- Miehet valitsevat miehiä
- Asenteet muuttuvat hitaasti, mutta roolimallien merkitys on suuri

Kuntajohtamisesta naisjohtajien toteamana

- Naisilla näyttäisi itsekriittisyys olevan yksi merkittävä este harkitessaan hakemista kunnanjohtajaksi.
- Valintaprosessiin ja tehtävään liittyvä julkinen kriittisyys saattaa lannistaa naisia enemmän kuin miehiä.
- Naiset vaikuttavat vaativan itseltään paljon osaamista ja tietotaitoa ennen kuin hakeutuvat johtotehtäviin. Saattanut johtua siitä(kin), ettei aiemmin ollut yhtä paljon kannustavia esimerkkejä kuin nykyisin.
- Vanhakantainen ajattelu on ainakin takavuosina saattanut heijastua esimerkiksi hakuprosesseissa epäasiallisina kysymyksinä.
- Miehet valitsevat miehiä? Vaikuttaako valitsijoiden sukupuoli siihen keitä kunnanjohtajaksi valitaan. Ainakin aiemmin on saattanut näin olla.

Kuntajohtamisesta ja sukupuolten merkityksestä todettua

- Kunnan kannalta ei ole – tai ei ainakaan pitäisi olla – sukupuolella merkitystä, vaan sillä että valitaan sopivin ja pätevin.
- Sukupuolta ratkaisevampia tekijöitä persoona, yhteistyötaidot, kyky nähdä kokemuksia ja kokemus.
- Päätöksenteossa ja valmistelussa on toivottavaa olla sekä nais- että miesnäkökulmaa.
- Kunnan-/kaupunginjohtajaksi päätyneitä naisia voi pitää erinomaisia roolimalleja myös lapsille. Naisten näkyminen kotikunnan johtavassa asemassa kertoo osaltaan lapsille mahdollisuuksista.
- Esimerkki kannustaa tyttöjä luottamaan itseensä ja näkemään mahdollisuutensa pyrkiä johtotehtäviin.

”Kyllä näistä hommista selviää iästä ja sukupuolesta riippumatta”

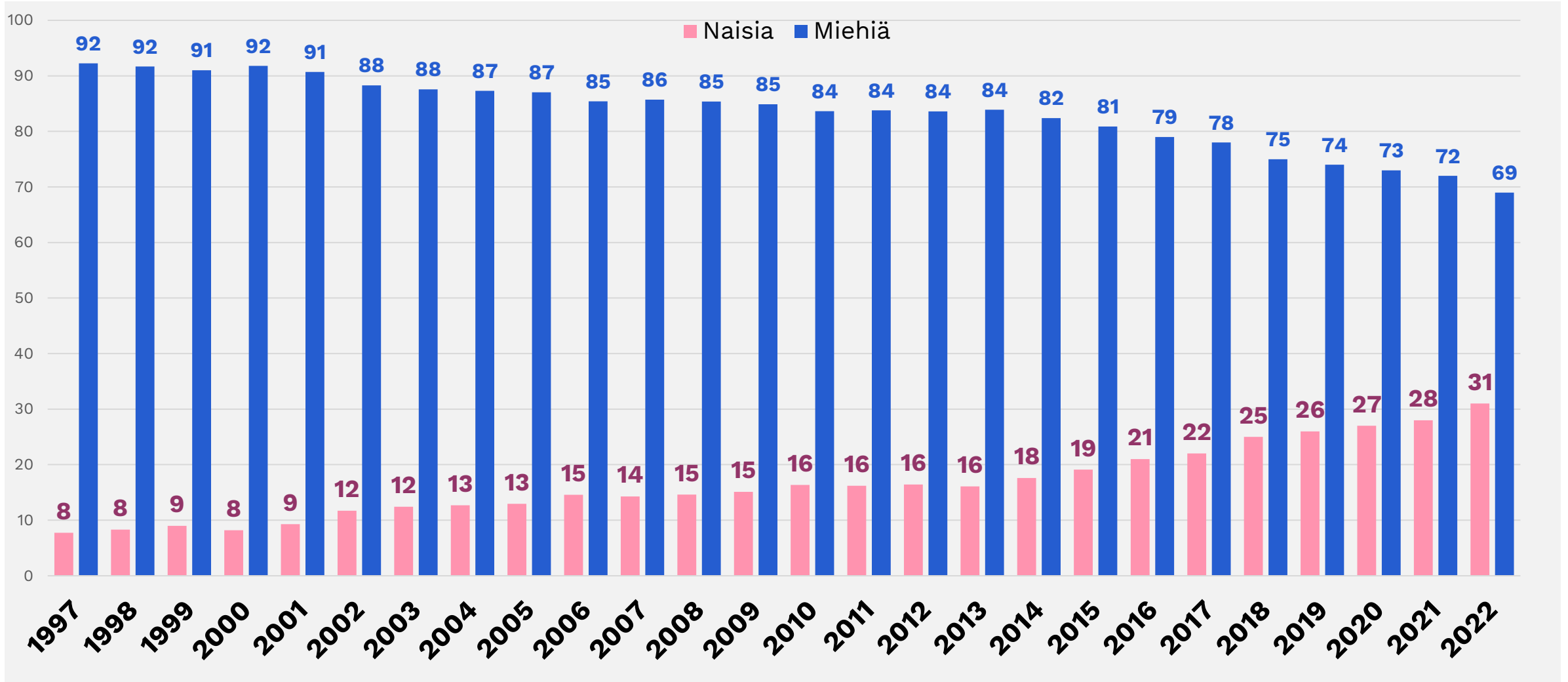
Naisten osuus kunnan- ja kaupunginjohtajista hitaassa mutta varmassa kasvussa

Viimeisin virallinen tilastotieto loppuvuodelta 2022.

Kaupungin- ja kunnanjohtajien taustatietoja lokakuussa 2003-2022 (muut kuin virkavapaalla olevat pääpalvelussuhteiset):

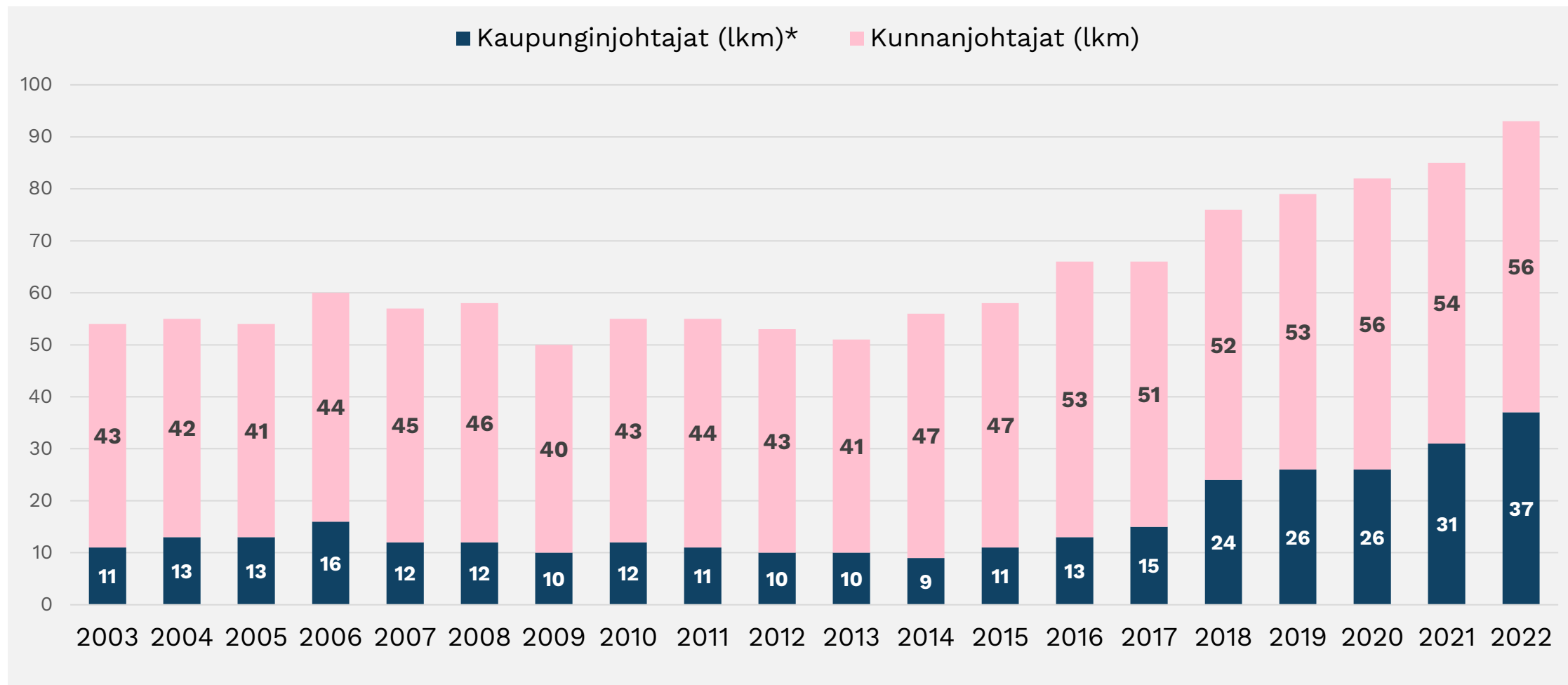
Kuntajohtajat sukupuolen mukaan vuosina 2003-2022 (%)

Lähteet: Kuntasektorin palkat 2003-2022, Tilastokeskus; Kuntatyönantajat, Kaupungin- ja kunnanjohtajien sekä pormestarien palkat 2022.

Naiset kunnan- ja kaupunginjohtajina 2003-2022

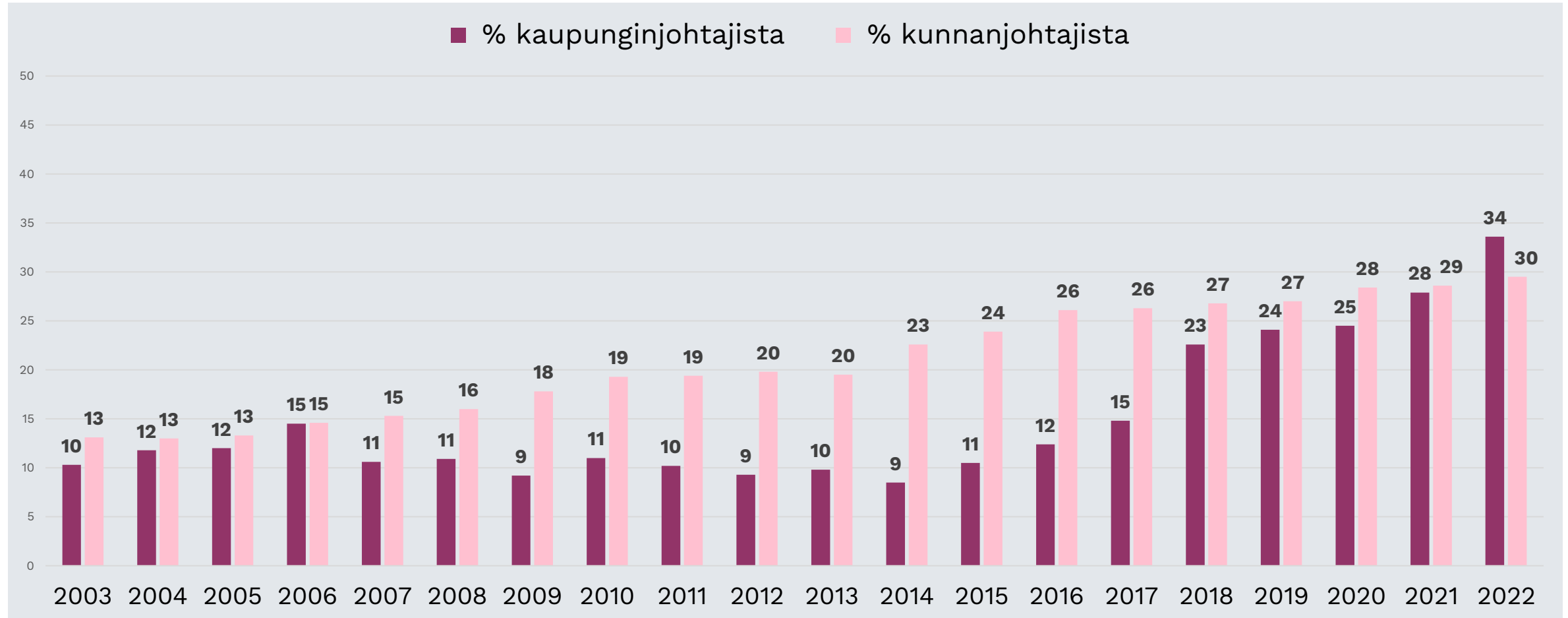
(lukumäärät)*

*Kaupunginjohtajat sisältää myös pormestarit

Kaupungin- ja kunnanjohtajien taustatietoja lokakuussa 2003-2022 (muut kuin virkavapaalla olevat pääpalvelussuhteiset):

Naiset kaupungin- ja kunnanjohtajina vuosina 2003-2022 (%)

Lähteet: Kuntasektorin palkat 2003-2022, Tilastokeskus; Kuntatyönantajat, Kaupungin- ja kunnanjohtajien sekä pormestarien palkat 2022.

Naisia kuntajohtajina 2008: 15 %

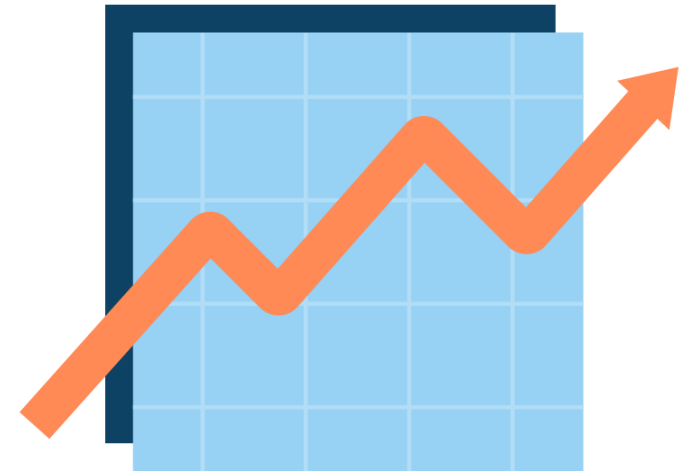
Naisia kuntajohtajina 2022: 31 %

- Tilastokeskus ja KT tilastoi naisten ja miesten määriä kuntasektorin palkkatilastojen pohjalta eritellysti kunnanjohtajina ja kaupunginjohtajina.
- Kyseinen jaottelu peittää kuitenkin alleen sen tosiasian, että sekä kunnat ja kaupungit ovat faktisesti hyvin heterogeenisiä ryhmiä; asukasluku vaihtelee sekä kunnissa että kaupungeissa merkittävästi.

Kunnat vs. kaupungit:

- **Kunnat:** noin 100 as. – 47 000 as.
- **Kaupungit:** noin 1200 as. – 670 000 as.
- **Seutukaupungeista** lähes puolessa alle 20 000 asukasta.

-> Siksi olisi informatiivisempaa saada tilastointia kuntajohtajamääristä kuntakokoluokittain.

Kuntajohtajien vaihtuvuus suurta – ajantasaisen luotettavan tiedon antaminen esim. sukupuolijakaumasta vaikeata

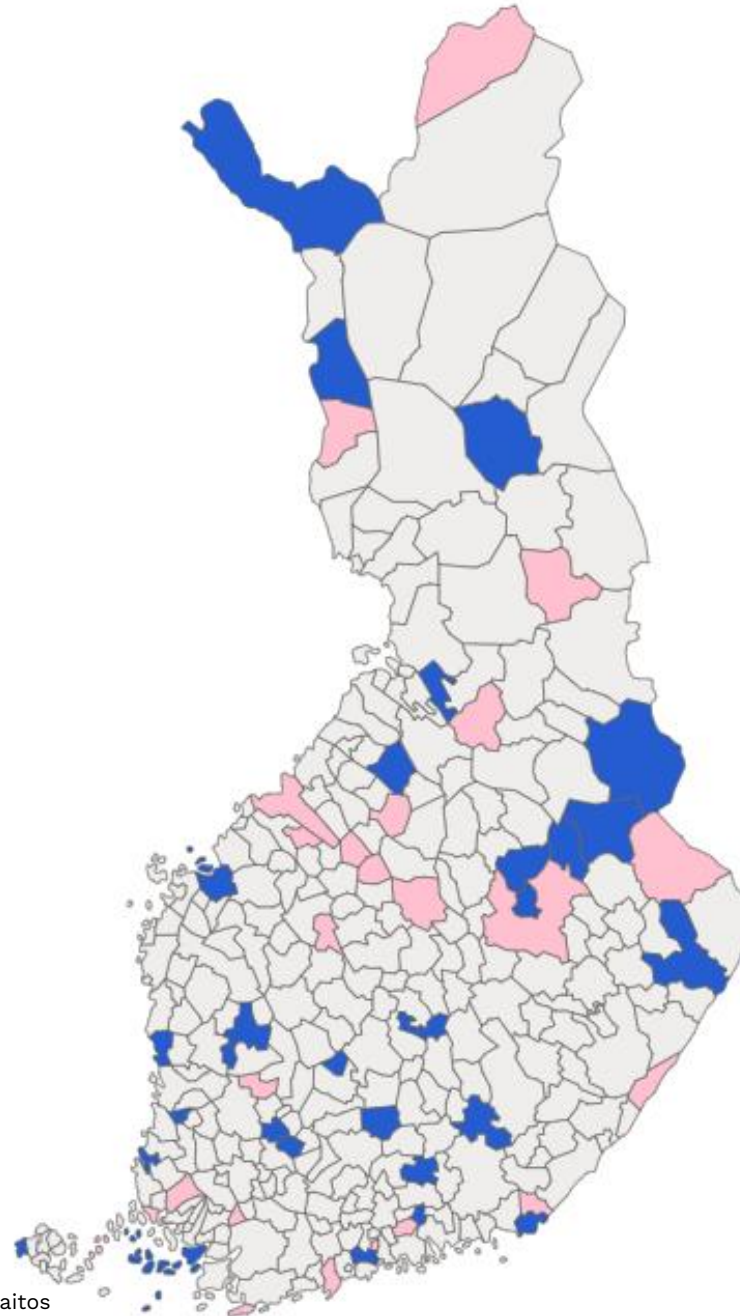
- **Kuntajohtajien vaihtuvuus on ollut suurta parin kolmen viime vuoden aikana.**
  - Tarkoittaa sitä, että yhä useammassa kunnassa on kuntajohtajan vaihto käynnissä ja virkaa hoidetaan eripituisina ajanjaksoina vs./vt. kunnanjohtajan toimesta. -> Tämän takia ajantasaisen tiedon antaminen esim. kuntajohtajien sukupuolesta vaikeata tai jopa mahdotonta.
- **Viimeisin virallinen tilastotieto loppuvuodelta 2022.** Sen mukaan **naisten osuus kuntajohtajista 31 %** (+3%-yksikköä vuodesta 2021). (Lähteet: Tilastokeskus & KT)
- **Vuoden 2023 tilanne:** Kuntajohtajavalintoja tehtiin kaikkiaan 54. **Valituista kuntajohtajista peräti 44% oli naisia.** Vuonna 2022 vastaava osuus oli 31%. (lähde: Pekola-Sjöblom)
- Maamme 7 pormestarikunnasta vain yhdessä – Turussa – nainen pormestarina. (Apulaispormestareista puolet naisia.)

Kuntajohtajavalinnat vuonna 2023

yht. 54 kunnassa

Kuntakokoluokka	Naisia, lkm	miehiä, lkm	Valittujen lkm yht.
alle 5 000 as.	14	14	28
5 000 - 10 000 as.	4	10	14
10 001 - 20 000 as.	2	2	4
20 001 - 50 000 as.	3	1	4
50 001 - 100 000 as.	0	1	1
yli 100 000 as.	1	2	3
Yhteensä	24	30	54

valitut naiset vaaleanpunaisella
valitut miehet sinisellä

**Näkyykö Kuntaliiton viimeaikaisissa,
kuntajohdolle kohdistuneissa kyselyissä
näkemuseroja nais- ja miesjohtajien
välillä?**

Kuntajohtajien työhyvinvointikyselyn 2022 tuloksista poimittua

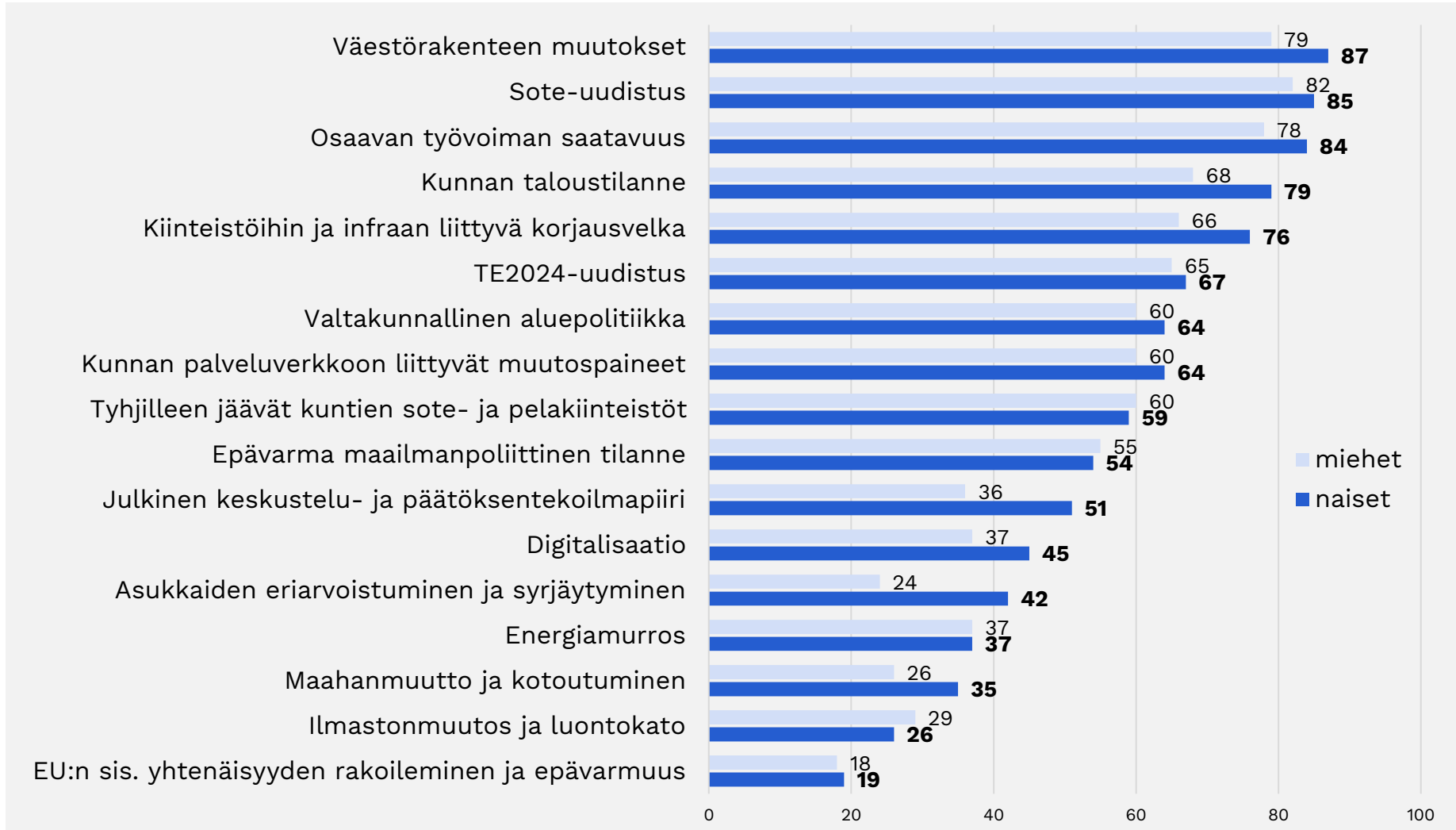
Kyselyyn vastanneet kuntajohtajanaiset kokivat mieskollegoja enemmän erilaisia haasteita, mm. seuraavaa:

- Kokivat selvästi yleisemmin stressiä, mutta toisaalta kokivat tämänhetkisen työkykynsä paremmaksi kuin miesjohtajat.
- Kokivat selvästi yleisemmin, että työn vaativuus ja tekemänsä työmäärä ei vastaa hyvin siitä saamaan korvaukseen. Näkyi myös suurempana tyytymättömänä palkkaan ja virkasuhteen etuihin.
- Kokivat laiminlyövänsä kotiasioita ansiotyönsä vuoksi selvästi yleisemmin kuin miesjohtajat.
- Ilmoittivat miesjohtajia hieman useammin häntä kohtaan esitetystä jonkinlaisesta epäluottamuksesta kuluneen valtuustokauden aikana.
- Kokivat työssään miesjohtajia selvästi yleisemmin häirintää tai uhkailua tämän valtuustokauden aikana kuin mieskollegat.

Kuntien johtavien viranhaltijoiden arviot siitä, missä määrin erilaiset ajankohtaiset asiat haastavat oman kunnan toimintaedellytyksiä tällä hetkellä. Vastaajan sukupuolen mukainen tarkastelu. Ne vastaajat (%), jotka kokevat haastavan melko tai erittäin paljon. (N=312)

Kuntien johtavien viranhaltijoiden arviot:

Suurimmat ajankohtaiset haasteet samoja sekä mies- että naisvastaajilla.

Naiset kokevat valtaosan ajankohtaisista asioista suurempana haasteena kuin miehet.

Näkemyserot poikkeavat naisten ja miesten välillä selvästi eniten seuraavissa asioissa:

- Asukkaiden eriarvoistuminen ja syrjäytyminen
- Julkinen keskustelu- ja päätöksentekoilmapiiri

Näkemyserot ovat suuria myös seuraavissa asioissa:

- Kunnan taloustilanne
- Kiinteistöihin ja infraan liittyvä korjausvelka
- Maahanmuutto ja kotoutuminen

The background is a vibrant, abstract composition. It features a large, diagonal brushstroke of bright yellow paint that runs from the top-left towards the bottom-right. This yellow stroke is set against a background of white, with various splatters and blotches of red and blue paint scattered throughout. The overall effect is energetic and artistic.

KUNTA LIITTO